

ધોરણ : 6

ગુજરાતી

પાઠ : 14

સારા અક્ષર

સ્વ-અધ્યયનપોશી સોલ્યુશન

(દ્વિતીય સત્ર)

અધ્યયન નિષ્પત્તિ :

- G6.1 વાર્તા, કાવ્યો, ચિત્રવર્ણન, નાટકો, ચર્ચાઓ, કિસ્સાઓ સાંભળે, સમજે અને અભિવ્યક્ત કરે છે.
- G6.2 પરિચિત અને અપરિચિત પરિસ્થિતિમાં પ્રસંગો તથા સ્થળો વિશે વાતચીત અને સંવાદો સમજે છે.
- G6.10 સાંભળેલી, વાંચેલી સામગ્રીમાંથી માહિતી મેળવવા શા માટે? કેવી રીતે? જેવા પ્રશ્નો પૂછી શકે છે,
કાર્યકરણ સંબંધ તારવી જવાબ આપે છે, ઉકેલ મેળવે છે.
- G6.11 ટુચકાઓ, વાર્તાઓ, જીવન પ્રસંગો પોતાના અનુભવોની રજૂઆત કરે છે.
- G6.12 કોઈ એક શબ્દ કે વિચાર પરથી યોગ્ય મરોડ સાથે બે શબ્દો વચ્ચે યોગ્ય અંતર રાખી વિરામચિહ્નો તથા
માન્ય જોડણી સાથે લેખન કરે છે.
- G6.8 શબ્દકોશ, બાળકોશ, બાળવિશ્વકોશનો ઉપયોગ કરી આશરે 3000 જેટલા શબ્દો સમજું અને તેનો
વ્યાવહારિક ઉપયોગ કરે છે.
- G6.13 વાતચીત, ઘટના કે પ્રસંગનું વર્ણન લખી શકે તેમજ ગાય - પદ્ય સૂક્તિનો અર્થવિસ્તાર અને વિચારવિસ્તાર
કરે છે.
- G6.17 વિશેષણ જેવા વ્યાવહારિક વ્યાકરણનો ઉપયોગ કરે છે.

પ્રશ્ન 1. નીચેનાં વાક્યો કોણ બોલી શકે તે પાઠના આધારે લખો.

1. તારી નોટનાં પાનાં તો ખૂબ સરસ છે.

➤ હાઉંડિક

2. મારી નોટનાં પાનાં સારાં હોવાથી મારા અક્ષર પણ સારા આવે છે એવું નથી.

➤ મેહુલ

3. પખા આપણા માટે બધું સમજુ વિચારીને જ લાવે.

➤ રાધા

4. બ્લેડથી પેનિસિલ છોલીએ તો ક્યારેક આંગળી કપાઈ જાય એવું બને.

➤ ધવલ

5. પેનિસિલ બટકણી હોય એટલે વારંવાર છોલવી પડે છે.

➤ સોનલ

6. તું અણી કાઢવા જ પેનિસિલ છોલ્યા કરે છે.

➤ અશરરક

પ્રશ્ન 2. આપેલા સંવાદોને યોગ્ય જગ્યાએ મૂકી ખાલી જગ્યા પૂરો.

- તું જલદી પહોંચજો. હવે કાર્યક્રમ ચાલુ થવાની તૈયારીમાં જ છે.
- અરે હા, હું તો ભૂલી જ ગયો.
- હા, હું હમણાં જ પહોંચ્યું .
- કેમ ટી.વી. જોવા?

જય : પાર્થ, ચાલને ટી.વી. જોવા.

પાર્થ : **કેમ ટી.વી. જોવા?**

જય : અરે! ભૂલી ગયો. આજે તો ટી.વી.માં ગુજરાતના દરિયાકિનારા
વિશેનો કાર્યક્રમ આવવાનો છે. જે આપણે સાથે મળીને જોવાનું
નક્કી કર્યું હતું.

પાર્થ : અરે હા, હું તો ભૂલી જ ગયો.

જય : તું જલદી પહોંચજો. હવે કાર્યક્રમ ચાલુ થવાની તૈયારીમાં જ છે.

પાર્થ : હા, હું હમણાં જ પહોંચું.

પ્રશ્ન 3. નીચેના પ્રશ્નોના ઉત્તર લખો.

1. તમને શેનાથી લખવું ગમે? શા માટે?

➤ મને બોલપેનથી લખવું ગમે કેમ કે તેમાં અણી છોલવાની કે કાઢવાની ચિંતા હોતી નથી. રીડિલ ખાલી થય જાય એટલે બદલી દેવાની તેનાથી હાથ પણ ગંદા થતાં નથી.

2. સુંદર અક્ષરે લખવા તમે કેવા કેવા પ્રયત્નો કરો છો?

➤ સુંદર અક્ષરથી લખવા માટે અમે સુલેખનની નોટમાં દરરોજ એક ફકરો લખીએ છીએ. ક્યારેક ચિત્રો પણ દોરું છું. વારંવાર કલમને ઘડિયામાં બોળીને લખવાનો પ્રયત્ન કરું છું.

3. સારા અક્ષરે કેમ લખવું જોઈએ?

➤ આપણે સારા અક્ષરે લખવું જોઈએ જેથી લખેલું લખાણ સામેવાળી વ્યક્તિ વાંચી શકે. શિક્ષકને લખેલા જવાબ ઉકેલાઈ શકે અને લખાણ સુંદર લાગે. અર્થનો અનર્થ થઈ જાય એટલે સારા અક્ષરે લખવું જોઈએ.

પ્રશ્ન 4. ખરાબ અક્ષરને કારણે કોઈ રમ્જ કે મુશ્કેલ પ્રસંગ બન્યો હોય તે લખો.

➤ ખરાબ અક્ષરને કારણે એક દિવસ મારા પેપરમાં ભૂલથી ગણિતને
બદલે ભણીત લખાઈ ગયું. જેમાં શિક્ષકને ખબર જ ના પડી કે ક્યો
વિષય છે. અને એકેય અંક ન ઉકેલતા બધા જ જવાબ ખોટા પડ્યા.

પ્રશ્ન 5. અક્ષરો સુધારવા શું શું થઈ શકે? તમારા મિત્ર, વડીલો અને શિક્ષક સાથે ચર્ચા કરીને લખો.

- અક્ષર સુધારવા અનુલેખનની નોટમાં લખવાનો મહાવરો કરવો જોઈએ.
- ઠંડા પાણીમાં હાથ નાખીને લખવું જોઈએ.
- ચિત્રો દોરવાથી અક્ષરના વળાંકો સુધરે છે.
- માટીમાં અક્ષરો લખીને તેને ધૂટ્યા કરવાથી.
- રોજ એક ફકરો લખવાથી
- કલમને ખડિયામાં બોળીને તેનાથી ધીમે ધીમે લખવાથી.
- પેન્સિલથી લખવાનો મહાવરો કરવો.

**પ્રશ્ન 6. નીચે કૌસમાં રૂઢિપ્રયોગ અને તેના અર્થ આપેલા છે. યોગ્ય
રીતે ગોઠવી વાક્ય પ્રયોગ કરો.**

[નકામી લાંબી વાતો કરવી, ઓડનું ચોડ થવું, શિખાઉની જેમ,
વાતોના વડા કરવાં, એકડિયા બગાડીયાની જેમ, સાવ ઊંધું થવું]

ઉદાહરણ.

ઓડનું ચોડ થવું - સાવ ઊંધું થવું

➤ ક્યારેક ખરાબ અક્ષરોના કારણે ઓડનું ચોડ વેતરાઈ જાય છે.

- ❖ વાતોના વડા કરવાં - નકમી લાંબી વાતો કરવી
- આજે શાળામાં સાવ વાતોના વડા કર્યા.
- ❖ એકડિયા બગડીયાની જેમ - શિખાઉની જેમ
- તે એકડિયા બગડીયાની જેમ પૈસા ગણુતો હતો.

પ્રશ્ન 7. વિશેષણનો ઉપયોગ થતો હોય તેવાં પાંચ વાક્યો લખો.

1. આડ પર પાકી કેરી છે.
2. આજે ખીર બહુ મીઠી બની છે.
3. ઘરમાં એક નાની માટલી છે.
4. આજે નવા પુસ્તકો મળશે.
5. મને લાલ ટામેટાં ખાવા ખૂબ ગમે.

પ્રશ્ન 8. આપેલા શબ્દોમાંથી વિશેષજ્ઞ અને વિશેષ્યની જોડી બનાવો.

સુંદર	મોકું	જંગાલ
કેરી	મીઠી	અક્ષર
કપડાં	નવાં	પાકી
ઉંચો	ટામેટાં	નાની
ઝડ	માટલી	ઉંચું
પુસ્તક	ખીર	
લાલ	છોકરો	

ਵਿਸ਼ੇ਷ਣ - ਵਿਸ਼ੇ਷

ਉਦਾਹਰਣ: ਸੁੰਦਰ - ਅਕਤੂਬਰ

ਆਦ - ਮੋਟ੍ਟੇ

ਖੀਰ - ਮੀਠੀ

ਛੋਕਰੇ - ਊਂਘੇ

ਜੱਗਲ - ਮੋਟ੍ਟੇ

ਕੇਰੀ - ਪਾਂਧੀ

ਕਪਦਾਂ - ਲਾਲ

ਵਿਸ਼ੇ਷ਣ - ਵਿਸ਼ੇ਷

ਪੁਸ਼ਟਕ - ਨਵਾਂ

ਟਾਮੇਟਾਂ - ਲਾਲ

ਮਾਟਲੀ - ਨਾਨੀ

ਕਪਦਾਂ - ਨਵਾਂ

પ્રશ્ન 9. આપેલ ખાનામાંથી આ પાઠના પાત્રોનાં નામ શોધો અને ૦ કરો.

ન	યં	સુ	રા	ડ	ધ
છા	દિ	ક	ધ	ધા	ગ
દિ	ગા	અ	મે	શુ	દા
હ	સો	ત	શ	ત	યા
બો	ન	શ	શા	ર	વા
ડ	લ	કા	જે	પ	ક

ઉદાહરણ: રાધા
 ધવલ
 મેહલ
 અશરફ
 હાર્દિક
 સોનલ

Thanks

For watching